

ریزان ئەحمەد
یاریزانی نیشانەشکێنی یانە ی سۆلاق:

نیشانەشکاندن لەو یاریانە یە کە لە کوردستان گرنگی پی ئەدراو

* هانت بۆ نێو دنیای وەرزشی بە پێشوەختە
بوو، یاخود هەر لە ناکاو رووت لەم جیهانە کرد؟
- هانت بۆ نێو دنیای وەرزش لەو کاتەوە بوو کە
وەرگیرابوم لە کۆلیژی پەرەدە زانکۆی مووسڵ
لە ساڵی ١٩٩٢، ئەوەش هانتیککی لەناکاو بوو،
چونکە پێشوەخت وەک یاریزان هیچ جوهر وەرزشیکم
نەنجام نەدابوو.

*بۆچی لە ناو هەموو یارییه
وەرزشیهکان بپاری یاری نیشانەشکێت
دا؟

- چونکە تاکە یارییه کە نزیک ییت
لە دلی من، نیشانەشکاندن بوو،
هەرەها هەز و ئارەزووم بوو تاکو
ئەم تەمەنەم.

*وێکو راهێنەر و یاریزان یاری
نیشانەشکێتی لە شاری کەرکوک
لە چ ئاستیکدا دەبینی؟

- بە بۆچوونی من لە
ئاستیککی سەرۆکی مام
ناوندییه ئەم یارییه، چونکە
نیشانەشکاندن لەو یاریانە یە کە

گرنگی تەواوی پی ئەدراو.
* ئەم لەسەر ئاستی کوردستان ئەم یارییه
چۆن دەبینی؟

یانەکانی پارێزگای کەرکووک بەردەوام گرنگی بە یاری نیشانەشکێنی دەدەن و شارەکەش خاوەنی کچ و کوڕە یاریزانی بەتوانایە لەم یارییە کە ئەنجامەکانیان لەسەر ئاستی عێراق و کوردستان بەرچاو بوو، یەکێک لە یاریزانەکانی ئەو شارەش کە ئەزموونی زۆری ھەیە لە بواری وەرزشی و چاوی لەو ھەیە بتوانی ئەنجامی گەورە بە دەست بھێنێت لەسەر ئاستی عێراق و کوردستان و دەرەوێش، ریزان ئەحمەدی یاریزانی یانە سۆلاڤە لە شاری کەرکووک کە لە پالەوانیەتیەکانی کوردستان و عێراق ئەنجامی باشی بە دەست ھێناوە، ریزان ئەحمەد لە دایکبووی سالی ١٩٧٣ی شاری کەرکووک و پێشتریش بۆ ھەریەک لە یانەکانی سۆلاڤ و خاک و سۆلاڤی نوێ و کەیان و کەرکووک یاری کردووە، ئێستاش یاریزانی یانە سۆلاڤە و ھەکو سەرپەرشتیار و راھێنەری کارێ زۆری بۆ وەرزش کردووە، ئێمەش لە نزیکەوێ چەند پرسیارێکمان ئاراستەیی کرد، ئەویش بەمجۆرە وەلامی پرسیارەکانی ئێمەیی داوە.

کارزان کانی

شاخەوان کەریم دەکەم.
* ٧٥٥ کچە یاریزانی کە خەونی وەرزشیت چییە؟

- خەونی من ٧٥٥ ئافرەتیکی وەرزشوان ئەو ھەیە کە ئەو ھەکانی پاش ئێمە لە کوردستان و لە بواری وەرزشی و بەتایبەتی لە ئاستی کچان گرنگی زیاتریان پێی بدرێت.

* ئامانجێک لە وەرزشکردن چییە؟
- وەرزش تاکە بوارە لە ژیان کە کەسایەتی خۆم تێدا دۆزیووە، ھەمیشەش بە دڵسۆزی کارم لەم بوارەدا کردووە.

* لەم یارییە بە چ یاریزانیکی جیھانی زیاتر سەرسامیت؟

- بە یاریزانی ئەمەریکی (جینی ساشەر) سەرسام کە ئەو یاریزانەییە پلەیی یەکەم و مەدالیای ئالتوونی لە ئۆلمپیاتی رییۆ بە دەست ھێناوە.

* کاتێک چۆن بۆ وەرزش داناو؟
- ھەر کاتێک کاری وەرزشیم ھەبوو، ھەموو کارەکانی تەرم لە پێناو وەرزش داواستوو.

* لە کۆتاییدا چیت ماوە باسی بکەیت؟
- ھێوادارم وەرزش بەرەوپێش بڕوات و ئەم قەیرانە داراییە لە سەر وەرزشی کوردستان بە گشتی تێپەڕ بێت، بۆ ئەوەی وەرزش لە کوردستان زیندوو بێت.

- ٧٥٥ پێویستە، لەبەر ئەوەی سالاڤە خول دەکێتەو، دوو جاریش پلەیی دوو ھەمان لەسەر ئاستی کوردستان بە دەست ھێناوە لە تیپ و تاکیش، ھێوام وایە بەرەو پێشتریش بچێت.
* لە یەک کاتدا دوو ئەمرێک بەرێوە دەبەیت، واتە ھەم یاریزان و ھەم راھێنەری، بەلام لە کامەیان سەرکەوتوتر بووی؟

- ٧٥٥ راھێنەری کارم کردووە لە یاریەکانی ٧٥٥ گۆرەپان و مەیدان و باسکە و ٧٥٥ سەرپەرشتیاری تیپ کارم کردووە لە یاری فووتسال و تۆپی دەست و بالە و تۆپی سەرمیز.

* بۆ ئەوەی یاری نیشانەشکێنی لە کوردستان پێش بکەیت، پێتوایە دەبێت چی بکەیت؟

- زۆر گرنگە ھۆلیکی نیشانەشکاندنێ ئەلیکترۆنی دروست بکەیت لە شاری کەرکووک بۆ ئەنجامدانی خولەکان کە بە شیوەیەکی یاسایی خاڵەکان ھەژمار بکەیت، بەھەمان شیوە لە کوردستان بۆ بەرێوەچوونی پالەوانیەتیەکان بە شیوەی یاسایی.

* گرتنی ئێوە لە یانە سۆلاڤ زیاتر چییە؟
- یانە سۆلاڤ ھەمیشە لە ریزبەندی ئەو یانانە بوو کە پشەتگیریکی بەھیزی تیپی کچانی کردووە، لێرەو دەستخۆشی لە سەرۆک و ئەندامانی یانەکەو سەرپەرشتیارو راھێنەری بەتوانا کاک

ریال مەدرید لە گواستنه‌وه‌ی یاریزانیکی ئینگیزی بیهیوا بوو

یانە تۆتنامە ئینگیزی، یانە ریال مەدریدی ئیسپانی لە گواستنه‌وه‌ی هاری کینی هیژشەری یانەکی بیهش دەکات.

لەماوەی رابردودا سەرچاوەکانی هەوڵ بەلاریانکردووە یانە ریال مەدرید دیوێت لە گواستنه‌وه‌ی هاری گریبەست لەگەڵ هاری کینی هیژشەری یانە تۆتنام مۆریکات.

رۆژنامە ئیندیپەندێنتی بەریتانی بەلاریکردووە بەهۆی رێگریەکانی یانە تۆتنام و ماوریسیۆ پۆچیتینۆی راهێنەر، یانە ریال مەدرید لە گواستنه‌وه‌ی هاری کەین پاشگەز بووشتە.

بەپێی هەمان سەرچاوە یانە ریال مەدرید دواى ئەوەی لە گواستنه‌وه‌ی هاری کەین بیهیوا بوو روى بەروو رۆبەرت لیفانڈۆسکی پۆلەندی و هیژشەری یانە بایرن مونیخ وەرگیراوە.

رۆژنامە بەریتانیەکی بەلاریشیکردووە فلوړەنتینۆ پیرنزی سەرۆکی یانە ریال مەدرید پاریداوێ هاری ئەمسال گریبەست لەگەڵ گۆلکارێکی ئاستبەرزدا مۆریکات، لە ئێستاشدا لیفانڈۆسکی لەسەروی لیستی ئەو یاریزانەدا یە کە بۆ پەڕۆندیکردن بە ریال مەدریدووە پالێوراو.

لەچەند رۆژی رابردودا لیفانڈۆسکی بەرپۆشەری کارەکانی گۆرێ، بەپێی سەرچاوەکانی هەوالبش مەبەست لەو کارێ هیژشەری پۆلەندییەکی بۆ ئەویە تاوەکو پەڕۆندی بەیانەکی پایتەختی ئیسپانیایە بکات.

تۆتى پالەوانى جامى جيهانى ۲۰۱۸ دەستىشان دەكات

فرانچىسكو تۆتى ئەفسانەى پىشورى
يانەى رۇما پالىوراى خۇى بۇ بردنەوى
نازناوى جامى جيهانى ۲۰۱۸ى روسيا
ئاشكرا دەكات.

لەسەرۈبەندى مەراسىمى بەخشىنى
خەلاتەكانى لۆريۇسى وەرزشى لە
مۇنتىكارلۇى فەرەنسا، كە ھەريەكە
لە تۆتى و فيگۇ و رايسان گىگىز
ئامادەى بوون ئەستىزەكەى پىشورى
ھەللىژاردەى ئىتالىا لە وەلامى
پرسىارنىكدا لەبارەى جامى جيهانى
داهاتوو تۆتى گوتى: گرنگىرىن و
گەرەترىن پالەوانىتى تۆپى پىيە، خۇشترىن
ھەست و سات دەبەخشىتە ئەو يارىزانانەى، كە

بەشدارى تىدا دەكەن.
گوتىشى: بەداخەو ھەللىژاردەى ئىتالىا بەشدارى
ناكات، بەلام بەراستى پالەوانىتىيەكى سەرنج راكىش
دەيىت.

لە كۇتايىشداو لە بارەى پالىوراى تۆتى
بۇ دەستەبەرکردنى نازناوى مۇندىالى روسيا،
ئەفسانەكەى يانەى رۇما ھەللىژاردەى بەرازىلى
بە ھەيترىن پالىوراى دەستەبەرکردنى
نازناوۋەكە دىارىكردووۋە.

ئەنشىلۇتى چاوى لە خولى ئىنگىلىزىيە

كارلۇ ئەنشىلۇتى ئىتالى و راھىنەرى پىشورى يانەى بايرن ميونخ دىيەۋىت جارىكى دىكە بۇ كارکردن
بگەرپتەۋە بۇ خولى ئىنگىلىزى.

رۇژنامەى دەيلى ستارى بەرىتانى بلأويكردووۋە، كە ئەنشىلۇتى بە ھاۋرپى نرىكەكانى راگەياندووۋە دىيەۋىت بۇ
كارکردن بگەرپتەۋە بۇ خولى ئىنگىلىزى.

رونشىكردووۋە ئەنشىلۇتى دىيەۋىت لەكاتى دوورخستەۋەى نارسن فىنگەر لەھاۋىنى ئەمسالدا، پۇستى
راھىنەرايەتى ئەرسنال ۋەرېگىت و بېتتە جىگەرەۋەى راھىنەرە فەرەنسىيەكە.

ئەنشىلۇتى لەو كاتەۋەى لە مانگى (۹)ى رابردوو لە پۇستى راھىنەرايەتى بايرن ميونخ دوورخرايەۋە، پۇستى
راھىنەرايەتى ھىچ يانەيەكى ۋەرنەگرتووۋە.

بەپىتى ھەمان سەرچاۋە بەرپرسانى ئەرسنال ئارەزوۋى مۇركردنى گرېبەست لەگەل لويس ئىنرىكى راھىنەرى
پىشورى يانەى بەرشلۇنە دەكەن، كە ئەمەى دوۋەمىيان لە ۋەرگرتنى پۇستى راھىنەرايەتى چىلىسى نرىكە.

دەيلى ستارى بلأويشكردووۋە سى يارى داهاتوۋى نارسنال بەرانىەر مانچستەر سىتى و برايتۋن لە خولى
ئىنگىلىزى و دواترىش مىلان لە خولى ئەۋروپى لەسەر چارەنوسى فىنگەر يەكلاكرەۋە دەيىت.

هه‌ولێر له خولی ٤

یانه‌کانی عێراقی به فرمی عدلی وه‌هابی به راهبهری خولی عێراقی تیه‌که‌ی ده‌ستیشان کرد. له کۆنگره‌یه‌کی رۆژنامه‌یی سه‌رۆکی یانه‌ی وه‌رزشی هه‌ولێر راهبهره تازده‌کی به ده‌زگا‌کانی راگه‌یاندن ناساند، عدلی وه‌هاب بۆ ده‌زگا‌کانی راگه‌یاندن ئه‌وه‌ی تاشکرا کرد که‌وا هاتووه‌ بۆ ئه‌وه‌ی یانه‌ی هه‌ولێر بپاته قوناخیکێ تری خولی عێراقی، ئه‌وه‌ش خولی نایابی یانه‌کانی سه‌رتاسه‌ری عێراقه، گوته‌شی: «هه‌ول ده‌یه‌ین به‌ پشتیوانی ده‌سته‌ی کارگری یانه‌که‌ و یاریزانان و هانده‌رانی تیه‌که‌

دواى دوروخته‌وې له خولې پله نايابى يانه‌كانى
عيراقى ده‌سته‌ى كارگيرى يانه‌ى ودرزشى هوليئر
برياريدا تپى تپى تپى پټى پټى يانه‌كه، جاريكى دى
به‌شدارى خوله‌كانى عيراقى بكتانه‌وه، به‌لام هم جاره
جياوازه له خوله‌كانى ديكه، چونكه به‌شدارى له
خولې پله يه‌كه يانه‌كانى عيراقى ده‌كات، كه بشپووتر
تپى هوليئر يه‌كيك بووه له تپيه سه‌رسه‌خته‌كانى
شه‌ر كردن له‌سه‌ر نازناوى خولى نايابى يانه‌كانى
عيراقى، كارگيري يانه‌ى ودرزشى هولييريش به
نامانجى سه‌رخسته‌وې تپيه‌كه بو خولى نايابى

بہ یار تُو بہ کر:

به و پهري شانازيه وه
نامادهم بو هه لبراردهي
كوردستان ياري بكهم

دوای ئەوێ بەیار ئەبۆبەکر یاریزانی
پیشووی یانەی ھۆک و ئیستای زێرفانی ئەمسال لە
خولی پلە نایابی یانەکانی عێراقی ئاستێکی بەرزى پیشەکش
کردووە، لەگەڵ یانەی ئەفندی شاری بەغدا لەسەرچەم یارییەکانی
یانەکە ئەمسال بە شێوەی سەرەکی یاری کردووە بە ھۆی ئاست بەرزىیەوش
لەلایەن باسەم قاسمى راھتەرى ھەڵبژاردەى عێراقى بانگەێشتى ریزى ھەڵبژاردەى
عێراقى کرابوو، لە خولی نایابی کوردستانیش بۆ یەک یاری رینگى پێدراو بۆ
یانەى زێرفانى یارى بکات. بەیار ئەبۆبەکر لەبارەى گەڕانەوێ بۆ کوردستان تايبەت
بۆ گولان گوتى: «من ئەمسال تەنیا بۆ یەک یاری لەلایەن ستافى کارگێرى یانەى
زێرفانى داواکراووم، ئەویش بە رەزامەندى یانەى ئەفەندى، ئەوکات تۆنیم یارى بۆ یانەى
زێرفانى بکەم، ھەر کاتىگێش یانەى ئەفەندى رازى بێت من ئامادەم یارى بۆ زێرفانى بکەم،
ئێستاش لە خولى عێراقى سەرقالى یارییەکانم و ئاستى خولەکە زۆر بەرزە، ھەر کاتىگێش
یەکیى تۆپى پێى کوردستان داوام بکات بۆ یاریکردن بۆ ھەڵبژاردەى کوردستان ئەوا
بەو پەڕى شانازییەو دەگەڕێمەو بۆ کوردستان و یارى بۆ ھەڵبژاردەى وڵاتەکەم
دەکەم.» سەبارەت بە ئایندەشى لەگەڵ تێپەکی شاری بەغدا گوتى: «زۆر
دەخۆشم لە یانەکە، چونکە لەوێ گرنگى زۆر بە یاریزانان دەدێت،
جگە لەوێ ئاست رۆلى خۆى ھەیە و ھىچ یاریزانێک ناتوانى
ئاستى باش ئەبێت، یارى بکات، بۆیە تاکو ئێستا
بیرم لە رۆبێشتن نەکردۆتەو.»

يَراق جياواز دهيت

له يانه كانى (سليخ و سه ماوه و حدود و سه لاهدين) كردووه و سه رجهم تپه كانيشى سه رستووه بۇ خولى پله نايابى عيراقى و راهينه ريكى به نه زمونه له خولى عيراقى، نه مساليش هه موو هيووا ناواتيكى نه راهينه ره سه رستنى يانهى هه وليره جاريكى تر بۇ خوله گه وركهى عيراقى، يانهى هه وليرش به نياز ه ژماره بك ياريزانى ناست بهرز بگوازته وه ريزى يانه كى له گه ل ياريزانى خوى تيكه ليان بكات و پيكهاته كى توكمى لى دروست بكات بۇ خولى پله يه كى عيراقى.

بتوانين يانهى هه ولير بگاته وه به خولى ناياب، هه وليش ده ده پشت به ياريزانى شارى هه ولير به ستم بۇ شهوى پيكهاته كى توكم و به هيز دروست بكهين بۇ يارپه كانى داهاتوومان، باشترين ياريزانيش بۇ شارى هه ولير دروست بكهين له ماوهى داهاتوو، يانهى هه وليرش خاوهنى كۆمه ليك ياريزانى به توانپه.» جيگاي ناماژه پكرده نه عه لى وه هاب پيشووتر راهينه رى هه ريه ك له يانه كانى (نه فت و كهرخ و سه ماوه و نه فتى جنوب) بووه له خولى نايابى عيراقى و له خولى پله يه كيش سه رپه رشتى هه ريه ك

يانه كفى ئامانجى گه وركهى هه يه

تپى تۆپى پى يانهى كفى
ئه مسال له خولى پله يه كه كانى كوردستان
ئامانجى گه وركهى هه يه، نه ویش گه يشتنه بۇ خولى
نايابى يانه كانى كوردستان، تپه كهش سه ره راي گرتى دارايى و
نه بوونى توانى دارايى باش، به لام ئامانج و هيووا تپه كه و هاندران
گه يشتنه به خوله گه وركهى كوردستان، له بارهى هه ول و ئامانجى
تپه كهش سه لاح نورى كاپتنى يانهى كفى بۇ كوفارى گولان گوتى:
«ئه مسال ئپه كه له خولى پله يه كى يانه كانى كوردستان يارى ده كهين هه
چهنده دواى ۱۳ يارى شه كات تووشى يه كه م شكست بووين، شه وهش بۇ ئپه
گرفت نيپه، چونكه له ريزه ندى خوله كه له پلهى سيپه مى خوله كه دايين و
ئامانجمان شه وپه له يارپه كانى داهاتوو قهره بووى شه شكستهش بكهينه وه و
بگهينه سه رووى ريزه ندى يانه كان، هه رچهنده گرتى داراييشمان هه يه،
چونكه ژرخانيكى باشى وه رزيمان نيپه له يانه كه، جگه له وهى كه
مووچهى ياريزانان زور كه مه، به لام خاوهن ژماره كى زورى
هاندرانى وه رزيشين له شاره كه، بۆپه هيووا ئپه
ته نپا گه يشتنه به خولى نايابى يانه كانى
كوردستان.»